

গোঁজি

গৌতম মুখোপাধ্যায়

এসো, অভিনয় শেষ হয়ে গেছে
খুলে রাখো নগল উফঁই।
ঝল্মলে কিংখাৰ আৱ রাজপোষাকেৰ প্ৰহৰ শেষ।
হেঁড়া গোঁজিৰ উপৰ পলেস্টাৱেৰ শাটটা চাপাও
আৱ দাঁতে বিড়ি চেপে ঘয়ে তুলে ফেল গালেৰ রঙ;
তুমি নাকি রাজা সেজেছিলে!

এসো, বিষাদ আৱ হত্যাৰ আৱশিনগৱে নিজেকে দেখ —
ঠিক যেমন পাঁঠাৰ মুন্ডু অবসন্ন ঢোখে দেখে
নিজেৰ ঝুলন্ত ধড় আৱ কসাইয়েৰ ছুৱি
রাস্তাৰ তুন্দু সৈনিক আৱ মাতালেৰ তাড়া থেয়ে
শহৱেৰ বাইৱে শুয়োৱেৰ বাচ্চারা
দল বৈঁধে খৈঁজে জমাট রক্তেৰ ডেলা আৰবৰ্জনাৰ স্তুপে
আৱ ভিখাৱি মায়েৰ বুকে মুখ গুঁজে শিশু রাজপুত্ৰ
চাটে রাষ্ট্ৰব্যবস্থাৰ ঘাম!

এসো অভিনয় শেষ হয়ে গেছে
এখন কৈকিয়ি দৃষ্টিতে পৱন্পৰকে মাপি,
রঞ্জ, হারেম, ঘাম আৱ সূক্ষ্ম ভণিতাৰ চাৱপেয়েতে বসে
তুমি নাকি রাজা সেজেছিলে!

বিজ্ঞাপনেৰ মেয়ে

বিজ্ঞাপনেৰ মেয়ে বলো কাটলো কেমন আজ,
বলো তোমাৰ ব্যক্তিগত সংস্কৃ থেকে ভোৱ
বলো তোমাৰ চিভি চ্যানেল, ফ্যাশান প্যারেড বলো
বলো তোমাৰ চুল থেকে নথ নিয়ন বাতিৱ নিচে
রঞ্জিন কৱে রেখেছিল এসপ্ল্যানেডেৰ মোড়।

বিজ্ঞাপনেৰ মেয়ে, তোমাৰ হারিয়ে যাওয়া গ্ৰাম
বলো তোমাৰ মোড়লপাড়াৰ চৈত্ৰ মাসেৰ মেলা
বলো তোমাৰ নিযুম দুপুৰ কাজলা দিঘিৰ পাৱ
বলো তোমাৰ স্কুলেৰ পথে লুকিয়ে দেখা কৱা
বলো তোমাৰ আসল বিকেল পুতুল নিয়ে খেলা।

বিজ্ঞাপনেৰ মেয়ে তোমাৰ জীবন তোমাৰ ইহজীবন
বলো কেমন বিকিয়ে গেছে বিকিকিনিৰ হাটে
বলো কেমন শ্বাবণ - দুপুৰ জানলা খোলা বিবিঠাকুৱ
বলো কেমন প্ৰথম প্ৰেম আৱ প্ৰথম ডুৱে শাড়ি
বলো এসব কেমন হারিয়ে গেল সাত মহলা ফ্ল্যাটে।

বিজ্ঞাপনেৰ মেয়ে তোমায় ভালোবাসতে পাৱি
যদি উদোম গায়ে জড়াতে পাৱো ডুৱে রঙিনাড়ি।